

Raadsvoorstel

Onderwerp	Jeugdbeleid 2026 - 2029
Datum beeldvormende raadsbijeenkomst	18 februari 2026
Datum raadsvergadering	4 maart 2026
Zaaknummer	79767-2025:930743
Steller	Merel Wassink
Medeverantwoordelijke(n)	
Portefeuillehouder(s)	Jurrie Nieboer

Eerdere besluitvorming en/ of vastgesteld beleid	N.v.t.
Voorgesteld raadsbesluit	De raad besluit: - het jeugdbeleid 2026 – 2029 vast te stellen
Samenvatting	In 2025 is in opdracht van de gemeente een onderzoek uitgevoerd door Molendrift (specialistische jeugdzorg) en Barkema & De Haan (jongerenwerk) naar (het voorkomen van) risicogedrag van jongeren in de gemeente Oldambt. Dit onderzoek heeft geleid tot een aantal aanbevelingen, waaronder: meer doen aan talentontwikkeling, Europese uitwisselingsprogramma's voor het VMBO realiseren, het organiseren en stimuleren van werk voor jongeren, het uitbreiden van jongerenwerk etc. Het onderzoek vormt de basis voor het nieuwe jeugdbeleid van de gemeente voor de jaren 2026 – 2029.
Bijlage(n)	1. Jeugdbeleid 2026 – 2029 2. Het onderzoek 'Kansrijk opgroeien in democratisch burgerschap' 3. Advies participatieraad jeugdbeleid 2026 – 2029 4. Reactie op advies Participatieraad
AVG	N.v.t.

TOELICHTING

Inleiding

Aanleiding

Onze jeugd groeit op in een samenleving die steeds complexer lijkt te worden. Een merendeel van de jongeren kan zich daar in staande houden (82%), echter een deel van de jongeren kampt (vaak) met kansenongelijkheid, onzekerheid over de toekomst en toenemend individualisme. Zij ervaren daardoor meer stress, mentale problemen, sociaal isolement en tegelijkertijd hebben zij het gevoel aan de rand te staan, niet mee te kunnen doen en weinig vooruitzicht te hebben.

Tijdens de coronacrisis namen mentale problemen bij kinderen en jongeren toe. In Nederland steeg het percentage jongeren tussen 12 en 25 jaar met psychische klachten van 10,9% in 2020 naar 18% in 2021. Jeugdigen lopen daardoor een verhoogd risico te vervallen in illegaal middelengebruik, betrokkenheid bij grensoverschrijdend gedrag, moeilijkheden in de relationele sfeer met familie en vrienden, vroegtijdig schoolverlaten, risicogedrag en ongeplande zwangerschap/ouderschap.

Opdracht tot onderzoek

Op 23 mei 2023 heeft de gemeenteraad de sluitende aanpak inzake (overlastgevende) jeugdgroepen vastgesteld. Er is toentertijd ook geld beschikbaar gesteld voor het doen van een onderzoek naar de problematiek waar deze jongeren mee kampen. In 2024 is in opdracht van de gemeente een onderzoek uitgevoerd door Molendrift (specialistische jeugdzorg) en Barkema & De Haan (jongerenwerk) (bijlage 2) naar (het voorkomen van) risicogedrag van jongeren in de gemeente Oldambt. Dit onderzoek is in maart 2025 opgeleverd en heeft geleid tot een aantal aanbevelingen, waaronder: meer doen aan talentontwikkeling, Europese uitwisselingsprogramma's voor het VMBO realiseren, het organiseren en stimuleren van werk onder jongeren, het uitbreiden van jongerenwerk etc. Het onderzoek vormt de basis voor het nieuwe jeugdbeleid van de gemeente voor de jaren 2026 – 2029.

Het jeugdbeleid (visie)

De raad wordt voorgesteld opvolging te geven aan de adviezen en aanbevelingen uit het rapport van Molendrift en Barkema & de Haan.

Omdat de aanbevelingen veel andere beleidsterreinen raakt, hebben we ervoor gekozen om het beleid (zorg & veiligheid gericht op jongeren, specialistische jeugdhulp, opgroeien in een kansrijke omgeving, aanpak risicojongeren en het jongerenwerk) te bundelen. En zijn we in gezamenlijkheid tot één visie / jeugdbeleid gekomen (bijlage 1).

Onze aanpak heeft zich de afgelopen jaren vooral gericht op kwetsbare jeugdigen. Met ons nieuwe jeugdbeleid richten we ons op alle jeugdigen. Onze visie (onderdeel van het jeugdbeleid) is als volgt samen te vatten:

In Oldambt moet elke jongere veilig, gezond en kansrijk kunnen opgroeien. We geloven in een samenleving waarin jeugdigen zich gehoord voelen, hun talenten ontwikkelen, actief meedoen en verantwoordelijkheid leren nemen. Jeugdigen mogen meepraten, organiseren en experimenteren met hun rol in de maatschappij – want betrokkenheid begint met vertrouwen en ruimte. Wie zichzelf leert kennen, zijn talenten ontdekt en kansen krijgt, bouwt aan een positieve identiteit.

In dit voorstel wordt de gemeenteraad gevraagd het jeugdbeleid 2026 – 2029 vast te stellen, gebaseerd op het onderzoek 'Kansrijk opgroeien in democratisch burgerschap'.

Motivatie

1.1 *Het jeugdbeleid 2026 – 2029 moet leiden tot een 'stevige pedagogische basis'*

De pedagogische basis wordt gevormd door het sociaal netwerk (contacten tussen informele en formele mede opvoeders, denk aan: familie, vrienden, burens, docenten, klasgenoten, sporttrainers, opbouwwerkers etc.) die reageren, reflecteren en anticiperen op de ontwikkelbehoefte en opvoedrelatie van kinderen en jongeren, ouders en opvoeders.

Een sterke pedagogische basis bestaat uit een fysieke en een online omgeving, bestaande uit algemene voorzieningen, diensten en plekken waar ouders, kinderen en jongeren gebruik van maken en die bijdragen aan het veilig opgroeien en opvoeden van kinderen en jongeren.

1.2 *Het versterken van beschermende factoren draagt bij aan een positieve ontwikkeling van jeugdigen en / of kinderen.*

We focussen op wat wél goed gaat en zetten in op het versterken van beschermende factoren in de leefomgeving. Ze zorgen ervoor dat problemen minder ernstig worden, of weer overgaan en/of beter hanteerbaar zijn. Hoe hoger jeugdigen scoren op beschermende factoren in hun pedagogische basis, hoe lager ze scoren op risicogedrag en hoe eerder ze positief sociaal gedrag vertonen.

1.3 *Het jeugdbeleid geeft uitvoering aan de transformatie opgave jeugd (kern van de jeugdwet)*

Opvoeden en opgroeien gaat met ups en downs, niet bij alle moeilijkheden is direct jeugdhulp nodig. Met de beweging naar meer preventie willen we ervoor zorgen dat kleine problemen niet groter worden en dat deze vroegtijdig kunnen worden opgelost. Daar waar de ontwikkeling van jeugdigen hapert of vastloopt is ondersteuning beschikbaar. Hierbij kijken wij met een brede blik, vanuit de leefwereld van jeugdige en gezin, goed, systemisch en systematisch naar de onderliggende oorzaken van deze problemen zoals bijvoorbeeld armoede of persoonlijke problemen van de ouders.

1.4 *Het jeugdbeleid is integraal tot stand gekomen.*

In dit beleid komen de hervormingsagenda van het rijk, opgroeien in kansrijke omgeving (OKO), aanpak risicojongeren en toekomstscenario jeugd en gezin samen. Ook is het beleid afgestemd op het armoede-, participatie-, WMO-, sport- en gezondheidsbeleid.

Risicoparagraaf

Het belangrijkste risico is dat preventieve investeringen pas op lange termijn renderen.

Alternatieve keuzes of scenario's

Het jeugdbeleid is integraal tot stand gekomen. In dit beleid komen de hervormingsagenda, opgroeien in kansrijke omgeving (OKO), aanpak risicojongeren en toekomstscenario jeugd en gezin samen. Ook is de visie en interventies afgestemd op het armoede-, participatie-, wmo-, sport- en gezondheidsbeleid.

Het alternatief is op de verschillende onderwerpen alsnog apart beleid te maken. Aangezien we steeds met dezelfde gezinnen van doen hebben is dit af te raden.

Betrokkenheid (externe) partners

Uit onderzoek en in de praktijk blijkt, dat voor het versterken van de pedagogische basis, naast een positieve focus op de mogelijkheden, vooral verbinding en samenwerking nodig is. Van ouders met andere opvoeders, met volwassenen in hun omgeving en met professionals op alle leefgebieden. Die samenwerking overstijgt individuele belangen en vraagt vertrouwen in elkaar en een lange adem. Iedereen kan daar een steentje aan bijdragen. Alleen samen kunnen we die sterke pedagogische basis bereiken.

De participatieraad heeft een positief advies uitgebracht; dit advies en een concept reactie daarop zijn als bijlagen (3 & 4) aan dit voorstel gevoegd.

Consequenties

De gemeenteraad heeft (met de vaststelling van de begroting 2026) structureel € 350.000,- beschikbaar gesteld voor het uitvoeren van de maatregelen uit het adviesrapport van Molendrift. Hiermee kunnen we de komende jaren een boost geven aan preventie, jongerenwerk en

talentontwikkeling.

Voor de besteding van deze middelen wordt aan de volgende interventies gedacht:

- Jongerenwerk met hulpverleningscomponent
- Urban Loods
- Europees uitwisselingsprogramma
- Vakantiewerk

Vervolg

In het licht van het jeugdbeleid hebben we, in eerste instantie, voor Beerta een actieplan gemaakt om het risicogedrag van jongeren te beïnvloeden. De aanleiding is dat er signalen van jeugdoverlast waren (met name afgelopen zomer 2025). Door preventief te werken en het versterken van beschermende factoren van jongeren (door middel van vrijetijdsbesteding & talentontwikkeling) zorgen we ervoor, dat bovenstaande problemen minder ernstig worden of weer overgaan en/of beter hanteerbaar zijn.

Op basis van het vastgestelde beleid door de gemeenteraad, zal het college in het eerste halfjaar van 2026 een uitvoeringsprogramma ontwikkelen. Een uitvoeringsprogramma bestaat uit interventies (uit het Molendrift onderzoek & de sociale agenda) en resultaten om het jeugdbeleid te kunnen realiseren.

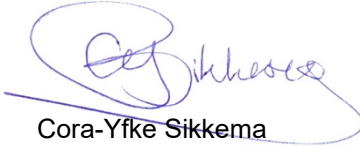
Met het jeugdbeleid maken we de verbinding met de maatregelen uit de sociale agenda van Nij Begun.

Winschoten, 27 januari 2026

Burgemeester en wethouders van de gemeente Oldambt,

Berlinda Aukema
Secretaris

Cora-Yfke Sikkema
Burgemeester

Datum raadsvergadering 4 maart 2026	Agendapunt	Zaaknummer 79767-2025
Onderwerp Jeugdbeleid 2026 - 2029		

De raad van de gemeente Oldambt,

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 27 januari 2026

Besluit

- het jeugdbeleid 2026 – 2029 vast te stellen

Winschoten, 4 maart 2026

De raad van de gemeente Oldambt,

Jelte van der Meer
Griffier

Cora-Yfke Sikkema
Voorzitter